

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 10Co/77/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8419202870
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8419202870.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Viery Zolákovej a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: U. M., O.. XX.X.XXXX, Z. V. Z. G. XXX, XXX XX X. Z., zastúpeného ŠTELLMACHOVÁ & PARTNERS s. r. o., so sídlom M. Pišúta 936/16, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 36 861 251, proti žalovanému: BREZY, s.r.o., so sídlom Kováčska 19, 040 01 Košice - mestská časť Staré Mesto, IČO: 51 812 134, právne zastúpený Advokátska kancelária Paul Q, s. r. o., so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 35 906 464, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok č.k. 10C/64/2019-105 zo dňa 23.10.2019, takto jednodhlasne

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Kežmarok (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením č.k. 10C/64/2019-105 zo dňa 23.10.2019 zamietol návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia.

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca podal na tunajšom súde žalobu, ktorou sa domáha, aby súd určil, že je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese M., obci F. G., k. ú. F. G., zapísaných na LV č. XXX vedenom D.Ú. Ú. M., katastrálny odbor, pre obec F. G., k. ú. F. G., a to pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - ostatná plocha o výmere 3230 m², o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, časti pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 362 m², o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1/1, v rozsahu určenom geometrickým plánom a pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - ostatná plocha o výmere 907 m², o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 11/152.

3. V podanej žalobe sa žalobca súčasne domáhal, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by zakázal žalovanému a) uskutočňovať právne úkony, predmetom ktorých bude predaj alebo akékoľvek iné scudzenie, zámena, darovanie, výpožička, nájom, vklad do základného imania obchodnej spoločnosti, zaťaženie záložným právom alebo vecným bremenom, zabezpečenie záväzku prevodom vlastníckeho práva, udelenie súhlasu s dobrovoľnou dražbou alebo zaťaženie predkupným právom nehnuteľností nachádzajúcich sa v okrese M., obci F. G., k. ú. F. G., zapísaných na LV č. XXX vedenom D. Ú. M., katastrálny odbor, pre obec F. G., k. ú. F. G., a to pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - ostatná plocha o výmere 3230 m², pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 362 m² a pozemku reg. N. parc. č. XXXX/XX - ostatná plocha o výmere 907 m² a b) vykonávať a uskutočňovať akékoľvek stavebné práce na predmetných nehnuteľnostiach.

4. Ako dôvod, pre ktorý žiada nariadiť požadované neodkladné opatrenie žalobca uviedol obavu, že žalovaný môže tieto nehnuteľnosti účelovo scudziť aj bez súhlasu žalobcu ako ich skutočného vlastníka aby zmaril uspokojenie nárokov žalobcu.

5. Následne aplikujúc ustanovenia § 324, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d/, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1 a § 329 ods. 1 všetko CSP súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca v žalobe (viď strana 4 žaloby, článok

V.) uviedol, že na súd sa so žalobou na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam obracia preto, lebo reštitučné konanie je vedené už 27 rokov, a aj v rámci dôvodov žaloby uvádza len dôvody, pre ktoré má byť dôvodný a oprávnený jeho reštitučný nárok s tým, že z dôvodu nečinnosti správneho orgánu žiada aby rozhodol súd, nakoľko podľa žalobcu „takémuto postupu nič nebráni“. Tento svoj názor nijako bližšie neodôvodnil, neuviedol, na základe čoho má za to, že takémuto postupu nič nebráni, a že je teda možné súčasné, súbežné, duplicitné konanie o tom istom, teda reštitučné konanie pred správnym orgánom a súčasne súdne konanie o určenie vlastníckeho práva žalobcu na základe žaloby, v ktorej sa argumentuje práve reštitučnými predpismi a tvrdí sa dôvodnosť reštitučného nároku. S názorom žalobcu o možnosti takéhoto súbežného, duplicitného uplatnenia jeho nároku, teda s jeho nijako bližšie nešpecifikovaným názorom, že „takémuto postupu nič nebráni“ sa súd prvej inštancie nestotožňuje.

6. Konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vo všeobecnosti patrí do právomoci súdu. Nemožno tak vzhľadom na petít žaloby žalobcu konštatovať nedostatok právomoci súdu na taký typ konania. Zároveň ale nemožno opomenúť, že konanie o reštitúcii vlastníckeho práva k poľnohospodárskemu majetku podľa Zákona o pôde je osobitným konaním majúcim svoj základ v lex specialis (zákon o pôde) a svojim charakterom je správnym konaním upraveným Správnym poriadkom. Žalobca uvedenej skutočnosti je si zjavne vedomý, keďže tvrdí a dôkazmi osvedčuje, že bol riadne uplatnený reštitučný nárok, pričom žalobu na súd podáva len z dôvodu nečinnosti správneho orgánu. Aktuálne je tu teda stav taký, že prebieha reštitučné konanie pred správnym orgánom a žalobca duplicitne, argumentujúc nečinnosťou správneho orgánu uplatnil rovnaký nárok z rovnakých dôvodov žalobou na súde. Urobil tak určovacou žalobou, pri ktorej základnou podmienkou jej prípustnosti, ktorou sa súd musí vždy a predovšetkým zaoberať je naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 137 písm. c/ CSP). Je teda vecou žalobcu pri takej žalobe preukázať a pre účely nariadenia neodkladného opatrenia na základe návrhu s ňou podaného aspoň osvedčiť, že práve podaná žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý spor rieši, teda odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie. Také osvedčenie pre účel nariadenia neodkladného opatrenia tu nie je. Takéto duplicitné, súbežné uplatnenie nároku pred správnym orgánom a súdom podľa názoru súdu nie je možné a vo vzťahu k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia to potom znamená nemožnosť mu vyhovieť, pretože v dôsledku stále prebiehajúceho a neskončeného reštitučného konania patriaceho do právomoci správneho orgánu nie je možné mať osvedčenú dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana (§ 326 ods. 1 CSP), ktorou sa tu rozumie súdna ochrana. Na odstránenie žalobcom tvrdenej nečinnosti správneho orgánu v reštitučnom konaní slúžia úplne iné právne prostriedky ako určovacia žaloba s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

7. Ak niet aktuálne možnosti a dôvodu určovať vlastnícke právo podľa lex specialis (zákon o pôde) v súdnom konaní v situácii, keď sa o tom súbežne koná v stále neskončenom reštitučnom správnom konaní, nemožno podľa súdu prvej inštancie v takom súdnom konaní nariadiť ani neodkladné opatrenie.

8. Správny orgán, na ktorom v súčasnosti prebieha správne konanie vo veci reštitúcie vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcu disponuje zo zákona prostriedkami na adekvátnu ochranu ohrozených alebo porušených práv účastníkov konania. Tu súd prvej inštancie poukazuje na § 43 Správneho poriadku, ktorý upravuje inštitút predbežného opatrenia ako dočasný právny prostriedok ochrany práv fyzických a právnických osôb do doby meritórneho rozhodnutia správneho orgánu. Podľa § 43 ods.1 písm. a/ správny orgán (okrem iného) môže za splnenia zákonných podmienok uložiť subjektom, aby sa niečoho zdržali alebo niečoho strpeli.

9. Žalobca v žalobe tvrdí, že sa domáhal vydania predbežného opatrenia v správnom konaní pred správnym orgánom, no ten zostal nečinný. Na odstránenie nečinnosti správneho orgánu v reštitučnom konaní sú tu však podľa okresného súdu osobitné právne prostriedky. Ich nevyužitie alebo neúspech pri ich uplatnení nemožno obísť a nahradiť tým, že sa účastník správneho konania s tým istým nárokom obráti na civilný súd. O taký prípad tu bezsporu ide, keďže žalobca sám tvrdí, že žiadal vydať predbežné opatrenie aj v správnom konaní, podľa úradného záznamu na čl. 22 spisu o to naposledy žiadal správny orgán dňa 15.8.2019.

10. Opatrenia proti nečinnosti upravuje jednak priamo Správny poriadok (§ 50), ďalej tu je možnosť sťažnosti podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, podnet na prokuratúru aby prokurátor vykonal opatrenia v jeho pôsobnosti za účelom odstránenia zistených nedostatkov a porušení zákona, takým

opatrením je napr. upozornenie prokurátora (§ 28 zákona o prokuratúre), tiež je tu možnosť žaloby proti nečinnosti orgánu verejnej správy (§ 242 a nasl. zákona č.162/2015 Z. z., Správneho súdneho poriadku) a podobne.

11. Pre úplnosť podľa súdu prvej inštancie treba uviesť to, čo žalobca vo svojom návrhu nespomenul, a síce, že toto nie je prvý návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia proti žalovanému. Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn.10C/39/2019 vyplýva, že žalobca len nedávno, dňa 28.6.2019 podal na tunajšom súde návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa (v znení jeho opravy súdu doručenej dňa 4.7.2019) domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť, cit. „zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k prevodu vlastníctva na parc. registra „N.“ s parc. č.XXXX/XX, XXXX/X7 evidovaných na LV. Č..XXX, D. Ú. M., katastrálny odbor, pre k. ú. F. G., okres M., Obec F. G.“ s vymedzením, že „neodkladné opatrenie platí na čas do vyriešenia konania o reštitučných nárokoch pre žalobcu“.

12. Vyššie uvedený návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol uznesením zo dňa 12.7.2019 zamietnutý, pričom toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.8.2019. Súd v tejto súvislosti poukazuje na § 329 ods. 3 CSP podľa ktorého ak po vydaní uznesenia, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôjde k zmene skutkových okolností významných pre rozhodnutie, nezakladá právoplatné rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, prekážku rozhodnutej veci.

13. V danom prípade od predošlého rozhodnutia o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia nedošlo k žiadnej takej zmene pomerov, ktorá by bola spôsobilá prelomiť dané prvé právoplatné zamietavé rozhodnutie. Jedinou skutkovou novou okolnosťou (dôležitá je zmena skutkových okolností, nie zmena odôvodnenia návrhu), ktorá nastala od času pôvodného návrhu a rozhodnutia je tu výzva žalovanému na uzavretie dohody o vydaní nehnuteľnosti zo dňa 5.9.2019 a úradný záznam zo dňa 15.8.2019 osvedčujúci, že žalobca na správnom orgáne žiadal o vydanie predbežného opatrenia zdržať sa akéhokoľvek prevodu nehnuteľností, nakladania s nimi a zabezpečiť zo strany správneho orgánu, aby nevznikli práva tretích osôb, prípadne stavieb na nich do vydania právoplatného rozhodnutia. Uvedené nové skutkové okolnosti od doby posledného rozhodnutia ale v nadväznosti na všetko čo už súd uviedol vyššie nie sú spôsobilé privodiť iný záver než ten, ktorý už raz bol vyslovený, a síce že nie sú osvedčené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia. Keďže okrem iného súčasný návrh nemá podľa súdu prvej inštancie totožný, ale má iný, a to širší petit (aj na zákaz stavebných prác), a rovnako týka sa viacerých parciel ako pôvodný návrh vo veci 10C/39/2019 (aj parcely XXXX/XX) neboli splnené zákonné podmienky na to, aby konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu prekážky veci rozhodnutej bolo zastavené. Bolo možné o ňom rozhodnúť, nebolo mu však možné vyhovieť. Nedošlo medzičasom k takej zmene skutkových okolností a pomerov, ktorá by odôvodňovala vyhovujúce rozhodnutie. Aj daná nová skutková okolnosť (úradný záznam pred správnym orgánom) zo dňa 15.8.2019 len potvrdzuje, že tento návrh má suplovať, nahradiť nečinnosť správneho orgánu, čo ale ako už bolo uvedené nie je možné docieľiť v tomto konaní a prostredníctvom žalobcom zvoleného prostriedku právnej ochrany.

14. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody súdu prvej inštancie neostávalo iné, než o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodnúť tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, to znamená v celom rozsahu ho zamietnuť.

15. Nakoľko v danom prípade rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, v súlade s ustanovením § 262 ods.1 CSP súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania nerozhodoval. S otázkou trov celého konania a ich náhrady sa súd vysporiada v rozhodnutí vo veci samej, prípadne v inom rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí.

16. Proti tomuto uzneseniu ako celku podal žalobca včas odvolanie, v ktorom poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 177/2013, podľa ktorého je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, ak k občianskemu súdnemu konaniu predchádzalo uplatnenie reštitučného nároku oprávnenou osobou podľa reštitučných predpisov a až následne bola podaná určovacia žaloba. Rovnako tak poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 394/2008 z tohto podľa žalobcu vyplýva, že po právoplatne vydanom rozhodnutí v reštitučnom konaní sa žalobcovia aj naďalej museli súdiť so žalovanými na všeobecnom súde o určenie vlastníckeho práva, čo hrozí aj žalobcovi. Žalovaný

odmietol uzatvoriť so žalobcom dohodu o vydaní sporných nehnuteľností, pričom vlastnícke právo žalobcu spochybňuje rovnako ako tak urobili aj jeho právny predchodcovia.

17. Navyše podľa žalobcu žalovaný začal na nehnuteľnostiach výstavbu (a predaj stavieb tretím subjektom), pričom správny orgán odmietol vydať v uvedenej veci predbežné opatrenie, a teda tu podľa žalobcu existuje naliehavý právny záujem na určenie vlastníckeho práva ako aj existuje naliehavá potreba dočasne upraviť pomery účastníkov konania vo forme neodkladného opatrenia.

18. Na vyššie uvedenom prípade podľa žalobcov hrozia zásahy do vlastníckych práv aj tretím subjektom, nakoľko žalovaný odpredáva tretím subjektom stavby, ktoré sú v štádiu výstavby, pričom tieto tretie osoby podľa žalobcu ani netušia, že „kupujú“ sporné nehnuteľnosti, na ktorých je uplatnený reštitučný nárok. Aj tu hrozia žalobcovi ďalšie zbytočné súdne spory zo strany tretích subjektov, pričom nie je v možnostiach žalobcu tomuto predísť inak, než domáhaním sa svojho vlastníckeho práva na všeobecnom súde a vydaním neodkladného opatrenia.

19. Žalobca aj s poukazom na nález Ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 155/2017 mal za to, že postup súdu je prísne formalistický a je popretím materiálneho právneho štátu. Poukazujúc na uvedené preto žalobca v rámci svojho odvolacieho návrhu žiadal, aby odvolací súd vydal neodkladné opatrenie v navrhovanom znení.

20. Žalovaný po doručení odvolania žalobcu spolu s napadaným uznesením ako aj s návrhom na začatie konania odvolacím súdom vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu sa v celom rozsahu stotožnil s napadaným uznesením ako aj s dôvodmi, ktoré viedli prvoinštančný súd k jeho vydaniu, toto považoval za vecne správne a mal za to, že nie sú dané dôvody na zmenu uznesenia tak, ako to navrhuje žalobca.

21. Prisvedčil prvostupňovému súdu o neprípustnej duplicitne civilného súdneho konania vo veci vzhľadom na skôr začaté a naďalej prebiehajúce reštitučné konanie o tom istom nároku. Podľa žalovaného žalobca vôbec neosvedčil svoje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam v civilnoprávnom zmysle, len odkazuje na údajne riadne uplatnené dôvody reštitučného nároku podľa zákona č. 229/1990 Zb. a na to, že má byť oprávnenou osobou v zmysle uvedeného reštitučného predpisu. Žalobca sa teda cez rozhodnutie civilného súdu snaží dosiahnuť to, čoho sa domáhal zatiaľ v neukončenom reštitučnom konaní a z dôvodoch, ktoré majú byť posudzované v rámci reštitučného (správneho) konania. Podľa žalobcu existencia špeciálnej úpravy reštitučných predpisov súčasne vylučuje naliehavý právny záujem na určenie vlastníctva tam, kde si takýto vlastnícky nárok alebo návrh na vydanie veci bolo možné uplatniť podľa týchto predpisov. Opačný prístup by podľa žalovaného viedol k významnému narušeniu právnej istoty a bol by teda v rozpore s požiadavkou právneho štátu. Nakoľko však o nároku žalobcu už prebieha neukončené reštitučné konanie, nie je podľa žalovaného možné aby o tomto jeho nároku duplicitne sa rozhodovalo o civilnom konaní, keď v tejto súvislosti platí, že o prípadnej provizórnej úprave právnych pomerov do rozhodnutia o nároku žalobcu môže rozhodnúť len príslušný správny orgán a toto rozhodnutie určite nepatrí do civilnej sporovej právomoci súdov. Iným postupom by podľa žalovaného došlo k neprípustnému zásahu civilného súdu do právomoci správneho orgánu, ktorý už rozhoduje o reštitučnom konaní.

22. To, že žalobca nevyužil inštitúty, ktoré má v dispozícii v správnom konaní na odstránenie nečinnosti správneho orgánu, alebo nebol úspešný s podanými návrhmi nemožno podľa žalovaného obchádzať tým, že sa s tými istými alebo obdobnými nárokmi obráti na civilný súd.

23. Pre úplnosť žalovaný dodal, že na nesprávnosť a nezákonnosť postupu, ktorým sa žalobca civilnými podaniami snaží obísť správny orgán rozhodujúci o jeho nárokoch, bol žalobca v minulosti upozornený viacerými civilnými súdmi, ktoré boli nútené konať o jeho obdobných, avšak vždy neúspešných návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia voči iným subjektom (napr. právoplatné vykonateľné uznesenia Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 4C/15/2019, 6C/12/2019). Takéto konanie žalobcu preto možno podľa žalovaného hodnotiť ako zneužívanie a šikanózný výkon práva, ktorému nemožno poskytnúť ochranu.

24. Žalovaný sa v celom rozsahu stotožnil so záverom prvoinštančného súdu, že žalobca vôbec neosvedčil dôvodnosť nároku, ktorému sa má neodkladným opatrením poskytnúť ochrana s tým, že poukázal a bod 11 napádaného uznesenia, pričom ak žalobca úplne zlyhal v osvedčení svojho nároku,

ktorý žiada chrániť neodkladným opatrením, nemožno podľa žalovaného hovoriť o potrebe dočasnej opravy medzi stranami alebo ohrození exekúcie, nakoľko sa na jeho údajný meritórny nárok hľadí ako nedôvodný.

25. Ak žalobca s požadovanou mierou pravdepodobnosti neosvedčil svoje údajne vlastnícke právo nehnuteľnostiam, nie je podľa žalovaného možné žalovaného spravodlivo obmedziť pri nakladaní s jeho majetkom navrhovaným spôsobom, a to obzvlášť v situácii, keď žalovanému svedčí zápis na príslušnom liste vlastníctva a svoj vlastnícky titul k nehnuteľnostiam vie oprieť o nikým a ničím nerušenú viac ako 20 ročnú vlastnícku reťaz a držbu predchádzajúcich vlastníkov.

26. Žalobcom uvádzaný argument o nečinnosti správneho orgánu vyznieva podľa žalovaného tendenčne a účelovo, keď prvá výzva na vydanie nehnuteľnosti v zmysle § 9 zákona č. 229/1991 Zb. bola doručená až v roku 2018, teda s odstupom takmer 26 rokov od uplatnenia údajného nároku a navyše spoločnosti F. F., R..F., ktorá nie je povinnou sobou v zmysle tohto reštitučného predpisu. Výzva bola podľa žalovaného doručená v situácii, keď žiaden z predchádzajúcich vlastníkov nehnuteľnosti nemal pre nečinnosť žalobcu a jeho predchodcov ani objektívne nemohol mať vedomosť o tomto reštitučnom nároku a tento nárok nebol zjavne známy ani príslušnému katastru nehnuteľnosti, ktorý jednotlivé prevody nehnuteľnosti povolil.

27. Poukazujúc na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vedené na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 10C/39/2019, ktorý návrh bol právoplatne zamietnutý, a to bez ohľadu na rozšírenie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v prebiehajúcom konaní oproti predchádzajúcemu neúspešnému návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci 10C/39/2019 je pre objektívne nezmenené skutkové okolnosti už teraz podľa žalovaného založená prekážka právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k parcelám N. č. XXXX/XX a č. XXXX/XX k. ú. F. G., a to v rozsahu všetkých úkonov, ktoré z materiálneho hľadiska môžu spôsobiť alebo viesť k zmene vlastníka.

28. Ak by preto aj odvolací súd zvažoval vyhovieť odvolaniu pre existenciu prekážky právoplatne rozhodnutej veci nebude možné nariadiť na tieto parcely žiadne z obmedzení, o ktoré žiada žalobca. Z dôvodu právoplatne rozhodnutej veci nie je podľa žalovaného možné žalovaného obmedziť v nakladaní s parcelami N. č. XXXX/XX a č. XXXX/XX z vyššie uvedených dôvodov a nemôže byť dôvodné ani limitovanie jeho faktickej konkrétnej stavebnej činnosti na uvedených parcelách, ktorá sa zakladá a odvíja od práva žalovaného nakladať s nimi.

29. Záverom žalovaný poukázal na úmysel žalobcu blokovať žalovaného prostredníctvom neodkladného opatrenia pri nakladaní a využívaní všetkých označených parciel vrátane parcely N. č. XXXX/XX, ku ktorej si žalobca uplatnil len menšinový spoluvlastnícky podiel 11/152, čo by podľa žalovaného s ohľadom na uvádzané skutočnosti bolo v rozpore s účelom a podstatou neodkladného opatrenia a bolo by tiež bezpochyby neprímerané a vo vzťahu k žalovanému nespravodlivé.

30. S poukazom na uvedené skutočnosti žalovaný navrhol, aby odvolací súd uznesenie potvrdil a priznal žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu.

31. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací podľa § 34 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie žalobcu bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - strane sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, pri ktorom zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení v s § 357 písm. d/ CSP) po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že žalobca použil zákonom podpísané odvolacie dôvody v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodov odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), pritom vyjadrený skutkovým stavom ako zistil súd prvej inštancie (§ 373 CSP), posúdil vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech, pretože uznesenie je v napadnutej časti vo výroku vo veci samej vecným správne.

32. Ako s predbežnou sa musel odvolací súd vysporiadať s otázkou prekážky právoplatne rozhodnutej veci (res judicata) vo vzťahu k parcelám N. č. XXXX/XX a č. XXXX/XX k. ú. F. G., vo vzťahu ku ktorým sa žalobca skôr podaným návrhom na vydanie neodkladného opatrenia domáhal uložiť povinnosť

žalovanému zdržať sa akýchkoľvek úkonov smerujúcich k prevodu vlastníctva týchto parciel, pričom súd prvej inštancie uznesením č.k. 10C/39/2019-35 zo dňa 12.7.2019 tento návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 7.8.2019.

33. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia má procesnoprávne účinky a nemá žiadne hmotnoprávne účinky. Postačujúca je samotná skutočnosť začatého konania medzi tými istými účastníkmi, keď sú zhodné skutkové okolnosti ako rovnaký predmet konania. Pre vyriešenie procesnej otázky súdu, ktorá vyplýva z procesnej úpravy predpisov (CSP), medzi ktoré patrí aj nariadenie neodkladného opatrenia prichádza do úvahy analogicky len prekážka litispendencie (začatého súdneho konania), ak nenastali nové skutkové okolnosti po predchádzajúcom rozhodnutí, pričom nie je rozhodujúce či o tejto procesnej súd rozhodol pred začatím konania vo veci samej alebo po začatí konania vo veci samej. Prekážka začatého konania je daná aj vtedy, ak skutok (skutkový dej) bol posúdený súdom po právnej stránke nesprávne alebo neúplne, ale len keď medzitým nedošlo k zmene skutkových okolností.

34. Touto otázkou sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí 5McDo/13/2007, keď podľa najvyššej súdnej autority „úpravou predbežných opatrení (teraz neodkladných opatrení - poznámka odvolacieho súdu) umožňuje Občiansky súdny poriadok (teraz Civilný sporový poriadok - poznámka odvolacieho súdu) rýchlo a pružne riešiť situáciu keď potrebný okamžitý zásah súdu. Rozhodnutie, ktorým súd vydá predbežné opatrenie (neodkladné opatrenie) alebo zamietne návrh na jeho vydanie, nie je rozhodnutím vo veci samej a zásadne ani neprejudikuje konečné rozhodnutie vo veci samej. Nie je preto ani svojou povahou res judicata, ktorá skutočnosť by bránila opätovnému rozhodnutiu o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ak sú na jeho vydanie splnené podmienky podľa § 74 a nasl. O.s.p..

35. Z vedeného teda podľa odvolacieho súdu môžeme konštatovať, že prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa v prípade konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nedá aplikovať a v úvahu prichádza len prekážka právoplatne začatého súdneho konania (litispendencia) ale len do vtedy, kým skôr začaté súdne konanie o nariadení neodkladného opatrenia nebolo právoplatne skončené. Je nepochybné a vyplýva to aj z pripojeného spisu, že konanie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia vedené Okresným súdom Kežmarok pod sp. zn. 10C/39/2019 bolo právoplatne skončené, preto rovnako podľa odvolacieho súdu nič nebráni rozhodovaniu o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia aj v prípade identickej veci týkajúcej sa rovnakého predmetu konania a tých istých osôb.

36. Navyiac aj podľa odvolacieho súdu návrh v prejednávanej veci nie je totožný s návrhom v konaní vedenom Okresným súdom Kežmarok pod sp. zn. 10C/39/2019, ale má iný, a to širší petit (aj na zákaz stavebných prác), a rovnako týka sa viacerých parciel ako pôvodný návrh vo veci 10C 39/2019 (aj parcely XXXX/XX).

37. Poukazom na vyššie uvedené preto nič nebránilo odvolaciemu súdu aby pristúpil k vecnému prieskumu napádaného uznesenia.

38. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý dostatočne presvedčivo odôvodnil svoje rozhodnutie, v čom mu zásadne postačovalo len konštatovať správnosť dôvodov rozhodnutia a odvolať sa na ne. Odvolací súd ani vzhľadom na odvolacie argumenty nemá dôvod odchýliť sa od správnych záverov súdu prvej inštancie. Vzhľadom na potrebu vysporiadať sa s námietkami žalobcu dopĺňa na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie ďalšie dôvody.

39. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

40. Podľa § 324 ods. 3 CSP neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

41. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

42. Podľa § 325 ods. 2 písm. d/ CSP neodkladným opatrením môže strane uložiť najmä aby niečo vykonala, niečo sa zdržala, alebo niečo znášala.

43. Podľa § 325 ods. 2 písm. c/ CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť, najmä aby nenakladala s určitými vecami alebo právami.

44. Neodkladné opatrenie má podľa žalobcu v danom prípade slúžiť zabezpečeniu budúceho výkonu súdneho rozhodnutia v prípade, ak žalobca bude v konaní v prípade úspechu svojej určovacej žaloby úspešný.

45. Súd môže neodkladné opatrenie nariadiť pokiaľ je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu alebo ak existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky okolnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia, ale pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup dokazovania, čo pre krátkosť času zvyčajne ani nie je možné. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné, aby boli aspoň osvedčené (nemusia byť nevyhnutne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Preto je nutné, aby boli splnené základy predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to že je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán sporu, alebo je daná obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Súdna prax vyžaduje i splnenie podmienky, že neodkladným opatrením sa nesmie vytvoriť nenávratný, nenapraviteľný stav v postavení strán, ani že v dôsledku neodkladného opatrenia vznikne neprimeraná ujma strane, že ujma povinného nesmie byť neprimeraná k výhode, ktorú nariadením neodkladného opatrenia získa druhá strana. Súd nariadi neodkladné opatrenie iba za predpokladu, že účel sledovaný nariadením neodkladného opatrenia nemožno dosiahnuť inak.

46. Prioritne odvolací súd k argumentácii žalobcu spočívajúcej v tom, že tretie osoby ani netušia, že kupujú sporné nehnuteľnosti, na ktorých je uplatnený reštitučný nárok, ani zápis poznámky do katastra v prebiehajúcom reštitučnom konaní, odvolací súd uvádza, že tak ako to vyplýva z elektronickej evidencie katastra nehnuteľnosti na listoch vlastníctva, v ktorom sú sporné parcely evidované sú v časti B: vlastníci a iné oprávnené osoby správa k nehnuteľnostiam zapísané poznámky, že na Okresnom súde Kežmarok sa k týmto nehnuteľnostiam vedie konanie o určenie vlastníckeho práva s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia pod sp. zn. 10C/64/2019, preto nie je pravdivé tvrdenie žalobcu o tom, že prípadný kupujúci nemajú vedomosť o tom, že tieto nehnuteľnosti - parcely sú zaťažené konaním o určenie vlastníckeho práva k nim a teda, že tretia osoba sponchybňuje vlastnícke právo žalovaného vyplývajúce z príslušnej evidencie nehnuteľností.

47. V prejednávanej veci je nesporné, že prebieha konanie o reštitúcii vlastníckeho práva právneho predchodcu žalobcu, ktoré sa v súčasnosti vedie na Okresnom úrade Kežmarok, odbor Pozemkový a lesný, ktoré konanie je svojim charakterom správnym konaním upraveným správnym poriadkom, ktoré rozhodovanie o tejto reštitúcii patrí do právomoci správneho orgánu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na žalobcom citované uznesenie Ústavného súdu SR (III. ÚS 177/2013), kde žalobca okrem iného cituje, že v niektorých individuálnych prípadoch, podľa ktorých je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe z týchto rozhodnutí vyplýva, že občianskemu súdnemu konaniu predchádzalo uplatnenie reštitučného nároku oprávnenou osobou podľa reštitučných predpisov a až následne bola podaná určovacia žaloba. Z uvedeného podľa odvolacieho súdu vyplýva, že žalobca môže podať určovaciu žalobu až po právoplatnom skončení správneho konania, v ktorom si uplatnil svoj reštitučný nárok lebo inak na takéto konanie nie je daný naliehavý právny záujem. V prejednávanej veci naopak žalobca sa určovacím návrhom domáha svojho práva ešte predtým ako bolo skončené konanie o uplatnenie reštitučného nároku oprávnenou osobou pred príslušným správnym orgánom.

48. Ďalej odvolací súd zdôraznil, že žalobcovi nič nebránilo, tak ako to už uviedol súd prvej inštancie, využiť inštitút 43 Správneho poriadku, podľa ktorého rovnako ako v prejednávanej veci môže príslušný správny orgán uložiť subjektom aby sa niečo zdržali alebo niečo strpeli.

49. Žalobca tak neurobil, a aj napriek tomu, že príslušné správne konanie nebolo skončené, t.j. nič mu nebránilo v tomto konaní domáhať sa vydania predbežného opatrenia, vyvolal ďalšie konanie (o určenie svojho vlastníckeho práva) a v tomto konaní sa domáha vydania neodkladného opatrenia.

50. V danom prípade nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu, že nevydaním navrhovaného neodkladného opatrenia by sa vytvoril nenávratný stav, keď aj v prípade, ak by sporné nehnuteľnosti (v prípade, ak by na ne žalobca mal nárok) nemohli byť vydané, boli by v zmysle príslušných právnych predpisov vydané žalobcovi náhradné nehnuteľnosti, a to v prípade, ak by reštitučný nárok bol priznaný ale nebol by uplatniteľný na sporné nehnuteľnosti, kedy by žalobcovi bolo priznané postavenie oprávnenej osoby s nárokom na vydanie náhradných pozemkov.

51. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že pri nariadení neodkladného opatrenia musí súd zvážiť či následkom neodkladného opatrenia nevznikne neprimeraná ujma niektorému z účastníkov. Ujma žalovaného nesmie byť neprimeraná výhode, ktorú nariadením neodkladného opatrenia získa žalobca a tiež, že ním nemožno obmedziť niekoho vo výkone jeho práv a povinností tak, aby neodkladné opatrenie vyvolalo hoci len dočasne taký stav, ktorý vyvoláva ďalšie spory medzi účastníkmi konania.

52. Z tohto hľadiska odvolací súd akcentuje skutočnosť, že žalovaný na dotknutých nehnuteľnostiach realizuje výstavbu / podľa pripojenej fotodokumentácie v spise v značne pokročilom štádiu / za účelom následného predaja budov postavených na týchto sporných parcelách, preto ak by súd neodkladným opatrením zakázal žalovanému nakladať s dotknutými parcelami znemožnil by tým žalovanému fakticky úplný výkon jeho podnikateľskej činnosti, čo by zrejme spôsobilo ďalšie spory medzi účastníkmi konania a došlo by tým k neprípustnému obmedzeniu žalovaného vo výkone jeho vlastníckych práv k dotknutým nehnuteľnostiam.

53. Je preto potrebné konštatovať zhodne so súdom prvej inštancie, že žalobca ani v podanom návrhu, ani v podanom odvolaní nepreukázal potrebu vydania neodkladného opatrenia v navrhovanom znení, ani prípadne hroziace nebezpečenstvo bezprostrednej hroziacej ujmy, ak by toto nebolo vydané.

54. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

55. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodne aj bez návrhu súd prvej inštancie rozhodnutím, ktorým sa konanie končí.

56. Uvedené uznesenie je výsledkom hlasovania odvolacieho senátu pomerom hlasom 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).